

4. kvartal 2017

Delårsrapport

SPAREBANK 1 ØSTLANDET

Innholdsfortegnelse

Hovedtall SB1 Østlandet konsern	2
Resultatregnskap	10
Balanse	11
Endring i egenkapital.....	12
Kontantstrømoppstilling.....	13
Noter til regnskapet	14
Note 1 Regnskapsprinsipper	14
Note 2 Endringer i konsernsammensetninger.....	15
Note 3 Segmentinformasjon.....	16
Note 4 Kapitaldekning	17
Note 5 Utlån til og fordringer på kunder.....	19
Note 6 Tap på utlån og garantier	20
Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser.....	21
Note 8 Finansielle derivater.....	22
Note 9 Likviditetsrisiko	24
Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	24
Note 11 Finansielle instrumenter og motregning	27
Note 12 Andre eiendeler	28
Note 13 Innskudd fra kunder	28
Note 14 Verdipapirgjeld	29
Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse.....	30
Note 16 Proforma resultat.....	30
Note 17 Hendelser etter balansedagen	32
Note 18 Egenkapitalbevis	32
Resultater fra kvartalsregnskapene konsern.....	34
Alternative resultatmål	35
Finanskalender 2018	37
Kontaktinformasjon.....	37

Hovedtall SB1 Østlandet konsern

Resultatsammendrag (mill. kroner og % av gj.sn.forv.kap.)	01.01.17-31.12.17		01.01.16-31.12.16	
	Beløp	% ¹⁾	Beløp	% ¹⁾
Netto renteiinntekter	1 956	1,86 %	1 490	1,79 %
Netto provisjons- og andre inntekter	1 263	1,20 %	939	1,13 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	277	0,26 %	220	0,26 %
Sum inntekter	3 496	3,32 %	2 649	3,19 %
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	1 898	1,81 %	1 203	1,45 %
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 598	1,52 %	1 446	1,74 %
Tap på utlån og garantier	-20	-0,02 %	75	0,09 %
Driftsresultat før skatt	1 618	1,54 %	1 371	1,65 %
Skattekostnad	356	0,34 %	271	0,33 %
Resultat etter skatt	1 263	1,20 %	1 100	1,32 %
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning ²⁾	10,2 %		10,5 %	
Kostnadsprosent ²⁾	54,3 %		45,4 %	
Balansetall				
Brutto utlån til kunder	90 460		82 945	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ²⁾	129 535		119 450	
Utlånsvekst siste 12 mnd ²⁾	9,1 %		89,5 %	
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak ²⁾	8,4 %		95,4 %	
Innskudd fra kunder	65 985		63 070	
Innskuddsdekning ²⁾	72,9 %		76,0 %	
Innskuddsvekst siste 12 mnd ²⁾	4,6 %		88,5 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	105 157		83 074	
Forvaltningskapital	108 321		101 242	
Forretningskapital ²⁾	147 396		137 747	
Tap og mislighold				
Tap på utlån i prosent av brutto utlån ²⁾	0,0 %		0,1 %	
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,3 %		0,3 %	
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,3 %		0,3 %	
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,4 %		0,4 %	
Soliditet og likviditet				
Ren kjernekapitaldekning	16,8 %		16,9 %	
Kjernekapitaldekning	17,7 %		17,9 %	
Kapitaldekning	20,5 %		20,3 %	
Netto ansvarlig kapital	14 138		12 656	
Egenkapitalprosent ²⁾	12,3 %		12,0 %	
Uvektet kjernekapitalandel	7,1 %		7,4 %	
LCR ³⁾	114,0 %		116,6 %	
Kontor og bemanning				
Antall årsverk ved utgangen av perioden	1 109		1 140	
Egenkapitalbevis				
Børskurs (i kr)	90,50			
Børsverdi (millioner kroner)	9 700			
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern ²⁾	81,14			
Resultat per EK-bevis, i kr ⁴⁾	7,92		6,95	
Pris/resultat per EK-bevis ²⁾	11,43			
Pris/bokført egenkapital ²⁾	1,12			

1) Beregnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

2) Alternative resultatmål er definert i eget kapittel.

3) Liquidity Coverage Ratio: Måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

4) Resultat etter skatt for kontrollerende eierinteresser * eierandelsbrøk 31.12.2017/antall EKB 31.12.2017.

Styrets beretning

4. kvartal 2017 (Konserntall. Tall i parentes gjelder for tilsvarende periode i 2016)

- Resultat etter skatt: 337 (281) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 10,4 (9,4) prosent
- Netto renteinntekter: 501 (452) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 315 (295) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 143 (66) mill. kroner
- Driftskostnader: 550 (477) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: Inngang på 13 (kostnad på 43) mill. kroner

Foreløpig årsregnskap 2017

- Resultat etter skatt: 1 263 (1 100) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 10,2 (10,5) prosent
- Resultat per egenkapitalbevis: 7,92 (6,95) kroner
- Netto renteinntekter: 1 956 (1 490) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 1 263 (939) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 277 (220) mill. kroner
- Driftskostnader: 1 898 (1 203) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: Inngang på 20 (kostnad på 75) mill. kroner
- Ren kjernekapitaldekning: 16,8 (16,9) prosent
- Styret foreslår ovenfor bankens representantskap et kontantutbytte på 3,96 kroner per egenkapitalbevis, totalt 424 mill. kroner. I tillegg foreslås et kundeutbytte på 204 mill. kroner.

Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) fusjonerte virksomhetene med virkning fra 1. april 2017. Den fusjonerte banken endret samtidig navn til SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet gjennomførte i 2. kvartal en vellykket børsnoteringsprosess, og 13. juni ble egenkapitalbevisene notert for handel på Oslo Børs. Egenkapitalbevisene handles under tickeren SPOL.

Eiersammensetningen fikk en god fordeling av institusjonelle, profesjonelle og private investorer fra inn- og utland. Ansatte som gruppe endte opp med å bli den 11. største eieren i banken.

SpareBank 1 Østlandet gjennomførte medio oktober en vellykket teknisk fusjon slik at fra og med 16. oktober var alle bankens IT-løsninger slått sammen. Det betyr at banken nå har én nettbank, én mobilbank og at alle bankens tjenester er felles.

Konsernet og regnskapsmessige forhold knyttet til kjøpet av Bank 1 Oslo Akershus AS

Konsernet består av Sparebank 1 Østlandet og de 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Oslo AS (datterdatter), SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS, Youngstorget 5 AS og Vato AS, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet.

Sparebank 1 Østlandet eier 12,4 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 18,0 prosent av SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, 19,6 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS, 50,0 prosent av Torggata 22 AS, 20,0 prosent av SMB Lab AS, 23,7 prosent av KOMM-IN AS og 20,0 prosent i Proaware AS, samt 21,2 prosent av SpareBank 1 Betaling AS. Videre eier banken 21,1 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 12,4 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper resultatføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

Konsernet avlegger regnskapet etter internasjonale regnskapsstandarder vedtatt av EU (IAS 34).

SpareBank 1 Østlandets kjøp av de resterende 59,5 prosent av aksjene i B1OA ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra den 29. juni 2016. Resultatet fra B1OA med datterselskaper ble i første halvår 2016 innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med andre halvår 2016 og frem til bankene fusjonerte ble resultatet fra B1OA fullt ut konsolidert inn i konsernregnskapet til SpareBank 1

Østlandet. Fra fusjonstidspunktet 1. april 2017 er tidligere B1OA medregnet som en del av morbanken.

Ovennevnte endringer i konsernforholdene medfører at konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet per 31. desember 2017 ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene. For sammenlignbare fjorårstall vises det til note 16 som viser justert (pro forma) konsernresultat per 31. desember 2016 slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i B1OA fra 1. januar 2016.

Konsernresultat for 4. kvartal 2017

Konsernet SpareBank 1 Østlandets resultat etter skatt ble 337 (281) mill. kroner, mot 377 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Egenkapitalavkastningen ble 10,4 (9,4) prosent, som er en reduksjon fra 12,0 prosent i 3. kvartal 2017.

Netto renteinntekter ble 501 (452) mill. kroner mot 498 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,85 (1,79) prosent, som er på samme nivå som i 3. kvartal 2017.

Netto provisjons- og andre inntekter ble 315 (295) mill. kroner mot 325 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Provisjonsinntektene fra kredittforetakene utgjorde 109 (69) mill. kroner, som er en økning fra 100 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Inntekter fra eiendomsmegling utgjorde 70 (71) mill. kroner, som er en reduksjon fra 76 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Inntekter fra regnskapstjenester utgjorde 33 (36) mill. kroner, som er en økning fra 29 mill. kroner i 3. kvartal 2017.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 143 (66) mill. kroner, som er en økning fra 100 mill. kroner i 3. kvartal 2017.

Driftskostnadene ble 550 (477) mill. kroner, som er en økning fra 433 mill. kroner i 3. kvartal 2017.

Økningen fra 3. kvartal 2017 skyldes i hovedsak kostnader i forbindelse med fusjonsprosessen, formueskatt og kostnadsøkning i datterselskaper.

I forbindelse med fusjonsprosessen er det kostnadsført 47 mill. kroner i 4. kvartal, hvorav 26 mill. kroner er knyttet til sluttvederlag.

Det er kostnadsført påløpt formueskatt for 2017 på 7 mill. kroner som kostnadsføres i sin helhet ultimo 2017 da denne kostnaden i henhold til IFRS ikke påløper før ved årsslutt.

Kostnadene i datterselskaper viste en økning på 27 mill. kroner fra 3. til 4. kvartal. Økningen skyldes i hovedsak økte personalkostnader som følge av rekruttering av ny ledelse og nøkkelpersonell i EiendomsMegler 1 Oslo Akershus, samt at lønnsutgiftene i EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS viste en økning som følge av høyere omsetning.

Tap på utlån og garantier utgjorde en netto inntektsføring på 13 (kostnad på 43) mill. kroner, mot en kostnad på 14 mill. kroner i 3. kvartal 2017. Av den samlede netto inntektsføringen på tap utgjorde endring i gruppevise nedskrivninger en inntektsføring på 18 (kostnad på 12) mill. kroner, mot en kostnad på 1 mill. kroner i 3. kvartal 2017.

Konsernresultat for 2017

Konsernresultat etter skatt for 2017 ble 1 263 (1 100) mill. kroner. Egenkapitalavkastningen ble 10,2 (10,5) prosent. Endret eierandel i tidligere B1OA fra 30. juni 2016 gjør at fjorårstallene ikke er direkte sammenlignbare med årets tall.

Spesifikasjon av konsernresultat etter skatt i mill. kroner	31.12.17	31.12.16
Resultat etter skatt i morbanken	1 102	964
Mottatt utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-266	-389
Resultatandeler fra:		
SpareBank 1 Gruppen AS	222	192
Bank 1 Oslo Akershus AS (Q1-17)	119	250
SpareBank 1 Boligkreditt AS	-44	-25
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1	2
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	10	14
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS - Konsern	-12	2
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	118	86
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	-3	2
SpareBank 1 Kredittkort AS	17	17
SpareBank 1 Betaling AS	-7	-25
Øvrige konsernposter	5	11
Resultat etter skatt for konsernet	1 263	1 100

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter for 2017 ble 1 956 (1 490) mill. kroner. Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak (inntektsføres som provisjoner) på totalt 377 (225) mill. kroner. Samlet netto renteinntekter og provisjonsinntekter ble 2 332 (1 715) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak vekst i utlån og endret eierandel i tidligere B1OA. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble på 1,86 (1,79) prosent.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble 1 263 (939) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak endret eierandel i tidligere B1OA.

Mill. kroner	31.12.17	31.12.16
Betalingsformidling	202	168
Provisjon fra forsikring og sparing	197	140
Provisjon fra kredittforetak	377	225
Eiendomsmegling	297	198
Regnskaps tjenester	149	158
Øvrige inntekter	43	51
Netto provisjons- og andre inntekter	1 263	939

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultatenehetene i konsernet vises det til note 3 «Segmentinformasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 277 (220) mill. kroner.

Utbytte på 11 (46) mill. kroner består hovedsakelig av utbytte fra Totens Sparebank på 9 (7) mill. kroner. Banken mottok i fjor utbytte fra Visa Norge på 38 mill. kroner.

Netto resultat fra eierinteresser utgjorde 194 (236) mill. kroner.

Resultatandeler	31.12.17	31.12.16
SpareBank 1 Gruppen AS	222	192
Bank 1 Oslo Akershus AS	0	71
SpareBank 1 Boligkreditt AS	-44	-25
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1	2
SpareBank 1 Kredittkort AS	17	17
SpareBank 1 Betaling AS	-7	-25
Øvrige konsernposter	5	5
Netto resultat fra eierinteresser	194	236

Reduksjonen på 42 mill. kroner skyldes i hovedsak at resultatandelen fra tidligere B1OA inngikk i resultat fra eierinteresser i første halvår 2016. Resultatet fra SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Betaling AS har bedret seg i forhold til fjoråret, mens resultatet fra SpareBank 1 Boligkreditt AS er redusert. Resultatet fra SpareBank 1 Boligkreditt AS er påvirket av negativ verdiendring på eksisterende basisswapper knyttet til egne innlån. Forklaringen er todelt, hvor den ene er at markedsprisen på nye basisswapper er redusert, den andre at tidligere bokført gevinst blir reversert med løpetid på swappene.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble 72 (minus 62) mill. kroner. Konsernets verdipapirgjeld, renteplasseringer, derivater og fastrenteprodukter til kunder vurderes for det vesentligste til virkelig verdi over resultatet etter IAS 39 og endringer i markedsverdi resultatføres. Hittil i år har det vært en inngang i kredittpåslaget for norske senior obligasjoner. For en femårig seniorutstedelse i en norsk regionsparebank ble markedets kredittpåslag redusert fra anslagsvis 85 basispunkter ved inngangen av året til om lag 65 basispunkter ved utgangen av året. Alt annet like betyr det at relevant diskonteringsrente på allerede utstedte rentepapirer med fastsatte kuponger blir redusert, og dermed at nåverdien (kursen) øker. Kursoppgang på egen gjeld fører til et urealisert tap, mens kursoppgang på kjøpte rentepapirer fører til en urealisert gevinst.

Nettoeffekten av kursendringer på alle rentepapirer, inklusiv sikringsforretninger, var minus 13 (minus 91) mill. kroner, hvor tilnærmet alt er urealisert tap. Over rentepapirenes løpetid vil markedsverdien gå

mot pari verdi, og urealiserte gevinster og tap går mot null så lenge papirene ikke realiseres. Verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld inklusiv sikringer utgjorde minus 58 (minus 146) mill. kroner.

I netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser inngår også en gevinst på 26 mill. kroner som følge av et etteroppgjør fra salget av Nets Holding ASA i forbindelse med Nets Holding ASA sitt salg av aksjer i VISA Europe Ltd.

Det vises for øvrig til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Driftskostnader

Sum driftskostnader ble 1 898 (1 203) mill. kroner og utgjorde 54,3 (45,4) prosent av netto inntekter. Økningen skyldes i hovedsak at resultatandelen fra tidligere B1OA med datterselskaper i første halvår 2016 ble innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med andre halvår 2016 ble resultatet fullt ut konsolidert inn i konsernregnskapet.

Tidligere Sparebanken Hedmark avvirket sin ytelsespensjonsordning i 3. kvartal 2016, som reduserte personalkostnadene med 271 mill. kroner.

Tidligere B1OA avvirket sin ytelsespensjonsordning 1. januar 2017, og det medførte en gevinst som reduserte personalkostnadene i tidligere B1OA med 53 mill. kroner.

Etterberegninger av pensjonskostnader for 2016 medførte en kostnad på 29 mill. kroner i 2017.

I forbindelse med børsnoteringen ble det kostnadsført 30 mill. kroner, hvorav 14 mill. kroner var personalkostnader knyttet til ansatttrabatt i forbindelse med kjøp av egenkapitalbevis og honorarer for ansattemisjonen.

I forbindelse med fusjonsprosessen ble det kostnadsført 81 mill. kroner, hvorav 37 mill. kroner var knyttet til sluttvederlag. De resterende kostnadene knytter seg i hovedsak til IT-kostnader og bruk av eksterne konsulenter.

Per 31.12.2017 var det 1 109 (1 140) årsverk i konsernet.

Tap på utlån og garantier

Konsernet hadde for 2017 en netto inngang på tap på 20 (kostnad på 75) mill. kroner. Netto inngang på tap skyldes i hovedsak en reduksjon av gruppevise nedskrivninger på 42 (kostnad 22) mill. kroner.

Tap på utlån fordeler seg som følger:

Spesifikasjon av periodens tapskostnad i millioner kroner	Totalt	PM	BM	SB1FØ
Endring i individuelle nedskrivninger	-8	-2	-7	2
Endring i gruppenedskrivninger	-42	3	-47	2
Konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	36	4	11	21
Konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	12	4	4	4
-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	19	1	15	3
Periodens tapskostnad	-20	8	-54	26

Av konsernet Sparebank 1 Østlandets samlede utlån, inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, består 74 prosent av utlån til personmarkedet, som hovedsakelig er boliglån. Bedriftsmarkedsporteføljen er uten eksponering mot olje- og gassnæringen, og for øvrig karakterisert av lav risiko.

Kredittrisiko

Per 31.12.2017 utgjorde brutto misligholdte engasjement 287 (233) mill. kroner. Dette tilsvarte 0,3 (0,3) prosent av brutto utlån. Brutto øvrige tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 254 (272) mill. kroner. Dette tilsvarte 0,3 (0,3) prosent av brutto utlån.

Avsetningsgraden, målt som individuelle nedskrivninger i prosent av brutto engasjement, var 15 (23) prosent for misligholdte engasjementer og 41 (37) prosent for øvrige tapsutsatte engasjementer. Avsetningsgraden vil variere over tid, avhengig av verdien av engasjementenes sikkerheter.

Individuelle nedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier var ved utgangen av 4. kvartal 142 (146) mill. kroner. Gruppevise nedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier var 221 (262) millioner kroner og utgjorde 0,24 (0,32) prosent av brutto utlån.

Kredittkvaliteten, målt som sum problemlån i forhold til samlede utlån, var uforandret fra samme periode i fjor. Samlet utgjorde konsernets problemengasjementer 0,6 (0,6) prosent av brutto utlån på egen balanse, og 0,4 (0,4) prosent om man inkluderer lån overført til kredittforetakene. Hensyntatt fusjon og utviklingen i kredittporteføljen er risikoprofilen bedret siste år. Forventet tap er redusert i relative termer og det er positiv utvikling i misligholdssannsynlighet og sikkerhetsdekning.

Styrets vurdering er at konsernets kredittrisiko er lav.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen per 31.12.2017 var 108,3 (101,2) mrd. kroner. Samlet forretningskapital, definert som forvaltningskapital inklusive utlån overført til kredittforetakene, var 147,4 (137,7) mrd. kroner.

Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder, inklusiv utlån overført til kredittforetakene, var 129,5 (119,5) mrd. kroner. Det var ved utgangen av fjerde kvartal overført lån for 37,5 (35,2) mrd. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,6 (1,3) mrd. kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Utlånsvekst siste tolv måneder inklusiv overførte lån til kredittforetakene var 10,1 (58,3) mrd. kroner, tilsvarende 8,4 (95,4) prosent. Veksten fordelte seg med 7,7 mrd. kroner i personmarkedet og 2,4 mrd. kroner i bedriftsmarkedet. Høye fjorårstall skyldes oppkjøp og konsolidering av B10A.

Innskudd fra kunder

Per 31.12.2017 var innskudd fra kunder 66,0 (63,1) mrd. kroner. Innskuddsveksten siste 12 måneder var 2,9 (29,6) mrd. kroner, tilsvarende 4,6 (88,5) prosent. Veksten fordelte seg med 0,2 mrd. kroner i personmarkedet og 2,7 mrd. kroner i bedriftsmarkedet. Høye fjorårstall skyldes oppkjøp og konsolidering av B10A.

Innskuddsdekningen i konsernet var 72,9 (76,0) prosent.

Likviditet

Innlån fra kredittinstitusjoner og senior gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (inkludert ansvarlig lånekapital) var 27,7 (24,8) mrd. kroner. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 4,1 (3,4) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,6 (3,1) år.

Konsernet hadde per 31.12.2017 reserver til å opprettholde normal drift uten tilgang til ekstern finansiering i markedet i over 18 (14) måneder. LCR (Liquidity Coverage Ratio) var 114,0 (116,6) prosent.

Morbank

Morbankregnskapet for 2017 inkluderer tidligere B10A fra fusjonstidspunktet 1. april 2017. Fjorårstallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med årets resultat.

Morbankens resultat etter skatt for 2017 ble 1 102 (964) mill. kroner.

Det er styrets vurdering at konsernets likviditetsrisiko er lav.

Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen består per 31. desember 2017 av 107 179 987 egenkapitalbevis.

Bokført verdi per egenkapitalbevis ved utgangen av 4. kvartal var 81,14 kroner og resultat per egenkapitalbevis ble kroner 7,92 (6,95) kroner. Ved utgangen av 4. kvartal var kursen på egenkapitalbevisene 90,50 kroner.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital på 13,3 (12,1) mrd. kroner utgjorde 12,3 (12,0) prosent av balansen. Uvektet kjernekapitaldekning var 7,1 (7,4) prosent.

Konsernets kapital- og kjernekapitaldekning var ved utgangen av 4. kvartal henholdsvis 20,5 (20,3) prosent og 17,7 (17,9) prosent. Ren kjernekapitaldekning var 16,8 (16,9) prosent. Reduserte kapitaldekningsnivåer skyldes vekst i utlån samt forholdsmessig konsolidering av SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning er 16 prosent.

Rating

SpareBank 1 Østlandet er ratet A1 av Moody's Investor Service. SpareBank 1 Østlandet er dermed blant de aller best ratede sparebankene i Norge.

I siste kredittuttalelse fra Moody's (15. desember 2017) opprettholdes den tidligere ratingen på A1, og ratingutsiktene er fortsatt negative. De negative utsiktene er begrunnet med lovforslaget som ble fremlagt av Finansdepartementet 21. juni 2017 som har til hensikt å gjennomføre EUs krisehåndteringsdirektiv BRRD (Bank Recovery and Resolution Directive) og innskuddsgarantidirektiv i norsk rett. Ratingutsiktene gir uttrykk for at Moody's vurdering av sannsynligheten for offentlig støtte med dette er redusert.

Ren kjernekapitaldekning var ved utgangen av 4. kvartal på 22,4 (31,4) prosent. Reduksjonen skyldes i hovedsak at tidligere B10A er medregnet i beregningsgrunnlaget.

Morbankens egenkapital var 12,4 (10,4) mrd. kroner og utgjorde 11,6 (16,9) prosent av balansen ved utgangen av kvartalet.

Per 31.12.2017 var det 705 (462) årsverk i morbanken. Økningen gjelder i hovedsak 273 årsverk som ble tilført banken ved fusjonen med B10A.

Underliggende bankdrift er definert som resultat før tap på utlån eksklusiv verdipapirer og utbytte. I tillegg er kostnader knyttet til fusjons- og børsnoteringsprosessen i 2017 trukket ut, samt at kostnadene er justert for effekter av avvikling av ytelsespensjonsordningen.

Underliggende bankdrift i mill. kroner	31.12.17	31.12.16	Endring
Netto renteiinntekter	1 508	1 003	50,4 %
Netto provisjons- og andre inntekter	782	420	86,1 %
Sum driftskostnader	-1 289	-519	148,4 %
Justering: Fusjonskostnader	70	0	
Justering: Børsnoteringskostnader	30	0	
Justering: Avvikling av ytelsespensjon	0	-271	
Driftsresultat underliggende bankdrift	1 100	633	73,7 %

Driftsresultat fra den underliggende bankdriften per 31.12.2017 ble 1 100 (633) mill. kroner. Den underliggende bankdriften viste en økning i forhold til fjoråret med 467 mill. kroner tilsvarende 73,7 prosent. Økningen skyldes både økte netto renteiinntekter og fusjonen med tidligere B10A fra 1. april 2017.

Datterselskaper

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk for 2017 et resultat etter skatt på 118 (86) mill. kroner. Finansieringsselskapets brutto utlån per 31.12.2017 var 7,1 (6,3) mrd. kroner. Utlånsvekst siste 12 måneder var 12,7 (12,1) prosent.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS omsatte for 148 (158) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på minus 3 (pluss 2) mill. kroner.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte for 108 (99) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 10 (14) mill. kroner.

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern omsatte for 192 (101) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på minus 12 (2) mill. kroner.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS (12,4 prosent eierandel) inneholder SpareBank 1 alliansens felles produkselskaper innenfor forsikring, fondsforvaltning, fordringsadministrasjon og inndrivelse. Selskapet oppnådde et konsernresultat etter skatt på 1.789 (1.598) mill. kroner for 2017. Egenkapitalavkastningen ble 22,3 (19,4) prosent.

SpareBank 1 Boligkreditt AS (21,1 prosent eierandel) er SpareBank 1 alliansens felles boligkredittforetak. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på minus 216 (minus 110) mill. kroner. Resultatet for 2017 var i stor grad påvirket av negativ verdiendring på basisswapper knyttet til egne innlån. Forklaringen er todelt, hvor markedsprisen på nye basisswapper er redusert, og at bokført gevinst reverseres med løpetid på swappene.

SpareBank 1 Næringskreditt AS (12,4 prosent eierandel) er SpareBank 1 alliansens felles næringskredittselskap. Selskapet oppnådde for 2017 et resultat etter skatt på 53 (84) mill. kroner.

SpareBank 1 Kredittkort AS (19,6 prosent eierandel) er SpareBank 1 alliansens felles kredittkortselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 60 (129) mill. kroner.

SpareBank 1 Betaling AS (21,2 prosent eierandel) er SpareBank 1 alliansens felles mobilbetalingsselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt for 2017 på minus 33 mill. kroner.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene tilgjengelig på selskapenes egne hjemmesider.

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet.

Mill. kroner	31.12.17	31.12.16
Årsoverskudd morbank	1 102	964
Overført til/fra fond for urealiserte gevinster	71	-7
Årsoverskudd til disponering	1 031	970
Utbytte	424	148
Utjevningsfond	272	506
Kundeutbytte	204	0
Grunnfondskapital	131	316
Sum disponert	1 031	970

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 71 mill. kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 1 031 mill. kroner.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av

Utsikter fremover

Makrosituasjonen i Norge er i bedring og en rekke økonomiske nøkkelindikatorer viser positiv utvikling. Styret anser dette som fordelaktig for konsernets virksomhet, kredittrisiko og tapsutvikling i tiden fremover.

SpareBank 1 Østlandets hjemmemarked består av fylkene Hedmark, Oppland, Oslo og Akershus. Innlandsregionen, med fylkene Hedmark og Oppland, har tradisjonelt vært mindre konjunkturutsatt enn andre landsdeler, blant annet på grunn av at næringslivet i regionen har svært liten direkte eksponering mot olje- og gassnæringen. I de siste årene har veksten i regionen vært høyere enn i landet for øvrig. Aktiviteten i hovedstadsregionen, med fylkene Oslo og Akershus, gjenspeiler i større grad landet for øvrig, blant annet med bakgrunn i at regionen står for en stor andel av landets verdiskaping.

Boligprisveksten avtok fra begynnelsen av 2017, drevet til dels av regjeringens nye boliglånforskrift av 1. januar 2017. Fra april 2017 har prisveksten på boliger vært negativ i Oslo-området, mens det i bankens øvrige nedslagsområde er et mer nyansert

egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 67,5 prosent av det disponerte resultatet.

Styret foreslår ovenfor bankens representantskap et kontantutbytte på 3,96 kroner per egenkapitalbevis, totalt 424 mill. kroner. Dette gir en utdelingsgrad til egenkapitalbevisene på 50 prosent av konsernresultat per egenkapitalbevis. Videre foreslår styret ovenfor bankens representantskap et kundeutbytte på 204 mill. kroner. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 272 mill. kroner og 131 mill. kroner.

Etter disponering av resultatet for 2017 er eierandelsbrøk endret fra 67,5 prosent til 67,6 prosent.

bilde. Prisnedgangen i Oslo er mest uttalt i de bydeler hvor prisøkningen foregående år var sterkest. I sentrale områder rundt Oslo ser man at boligprisene igjen stiger fra 4. kvartal 2017. Styret mener at bankens konservative utlånspraksis reduserer sårbarheten ved en slik prisnedgang i boligmarkedet. Sikkerhetsdekningen i bankens utlånsportefølje i Oslo-området er det siste året bedret, på tross av fallende boligpriser. Bankens forsiktige utlånspraksis til boligformål vises også i en lav andel problemlån og at banken opererer godt innenfor rammene av den nye boliglånforskriften.

Styret anser at konsernet er godt posisjonert for videre lønnsom utvikling, med en sterk posisjon i bankens tradisjonelle hjemmemarked og med gode muligheter i bankens nye vekstområder. Videre utvikling av virksomheten vil skje basert på en fortsatt grundig utlånspraksis og ved å levere relevante produkter og tjenester til kundene fra alle konsernets virksomhetsområder. Med bakgrunn i høy kapitaldekning, en god likviditetssituasjon og en fusjonert og slagkraftig organisasjon, mener styret at konsernet står solid rustet til å ta en sterkere posisjon i bankens nedslagsområde.

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 8. februar 2018

Resultatregnskap

Morbank				Konsern					
4. kv.16	4. kv 17	01.01.16-31.12.16	01.01.17-31.12.17	(mill. kroner)	Noter	01.01.17-31.12.17	01.01.16-31.12.16	4. kv 17	4. kv.16
435	739	1 692	2 642	Renteinntekter		3 238	2 494	820	786
173	316	689	1 134	Rentekostnader		1 282	1 004	318	333
262	423	1 003	1 508	Netto renteinntekter		1 956	1 490	501	452
104	242	427	807	Provisjonsinntekter		1 197	830	312	275
7	18	28	57	Provisjonskostnader		102	71	27	23
6	9	21	31	Andre driftsinntekter		168	180	29	43
103	233	420	782	Netto provisjons- og andre inntekter		1 263	939	315	295
0	0	45	11	Utbytte fra andre enn konserselskaper	7	11	46	0	0
122	30	369	275	Netto resultat fra eierinteresser	7	194	236	77	49
1	60	-122	48	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	7	72	-62	67	17
123	90	293	334	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		277	220	143	66
489	746	1 714	2 624	Sum netto inntekter		3 496	2 649	959	813
98	224	162	684	Personalkostnader		1 010	573	308	253
10	16	38	57	Avskrivninger		84	65	22	22
89	170	320	548	Andre driftskostnader		804	565	220	201
196	411	519	1 289	Sum driftskostnader		1 898	1 203	550	477
292	335	1 195	1 335	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		1 598	1 446	409	337
31	-20	47	-39	Tap på utlån og garantier	6	-20	75	-13	43
261	355	1 148	1 373	Driftsresultat før skatt		1 618	1 371	422	294
-15	79	186	272	Skattekostnad		356	271	85	14
276	276	964	1 102	Resultat etter skatt		1 263	1 100	337	281
				Kontrollerende eierinteresser		1 257	1 095	337	280
				Ikke-kontrollerende eierinteresser		6	4	1	1
				Resultat per egenkapitalbevis (i hele kroner)		7,92	6,95		

Utvidet resultat									
276	276	964	1 102	Resultat etter skatt	1 263	1 100	337	281	
-6	-7	-71	-7	Estimatavvik pensjoner	-7	-52	-7	19	
1	2	18	2	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	2	12	2	-13	
				Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	3	-7	3	22	
-6	-6	-54	-6	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat	-3	-47	-3	28	
24	26	5	75	Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg	77	4	28	26	
0	-5	0	-1	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall	-1	0	-5	0	
0	6	0	11	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon	11	0	6	0	
				Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	2	7	-5	7	
24	27	5	86	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat	90	11	24	33	
19	21	-48	80	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen	87	-36	21	61	
295	297	915	1 182	Totalresultat for perioden	1 350	1 064	358	341	
				Kontrollerende eierinteresser	1 344	1 060	357	341	
				Ikke-kontrollerende eierinteresser	6	4	1	1	

Balanse

Morbank			Konsern		
31.12.16	31.12.17	(mill. kroner)	Noter	31.12.17	31.12.16
EIENDELER					
354	672	Kontanter og fordringer på sentralbanker		673	761
7 191	7 669	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1 808	1 335
41 762	83 030	Utlån til og fordringer på kunder	5,6	90 098	82 537
5 630	8 883	Sertifikater og obligasjoner	10	8 883	9 776
349	582	Finansielle derivater	8,10,11	582	810
321	494	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	10	495	747
1 681	3 336	Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		3 929	3 618
3 842	1 370	Investering i datterselskaper		0	0
0	0	Eiendeler holdt for salg		0	5
304	365	Eiendom, anlegg og utstyr		578	587
102	100	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		366	371
0	3	Eiendel ved utsatt skatt		0	0
338	645	Andre eiendeler	12	910	695
61 873	107 149	Sum eiendeler		108 321	101 242
FORPLIKTELSE					
1 666	2 288	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner		2 286	1 654
36 259	66 013	Innskudd fra og gjeld til kunder	13	65 985	63 070
12 404	23 686	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,14	23 686	21 937
233	307	Finansielle derivater	8,10,11	307	349
148	314	Forpliktelser ved periodeskatt		358	247
10	0	Forpliktelser ved utsatt skatt		122	118
222	431	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	15	541	556
502	1 706	Ansvarlig lånekapital	10,14	1 706	1 203
51 443	94 743	Sum gjeld		94 990	89 135
EGENKAPITAL					
5 310	5 359	Eierandelskapital	18	5 359	5 310
520	547	Overkursfond		547	520
974	1 599	Utjevningfond		1 599	974
148	424	Utbytte		424	148
3 313	3 432	Grunnfondskapital		3 432	3 313
0	172	Annen innskutt egenkapital		172	0
33	20	Gavefond		20	33
134	279	Fond for urealiserte gevinster		281	134
0	204	Kundeutbytte		204	0
0	400	Hybridkapital		400	400
0	-30	Renter hybridkapital		-30	0
0	0	Annen egenkapital		861	1 229
0	0	Ikke-kontrollerende eierinteresser		62	47
10 430	12 406	Sum egenkapital		13 331	12 107
61 873	107 149	Sum gjeld og egenkapital		108 321	101 242

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 8. februar 2018

Endring i egenkapital

Morbank	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital							Sum egenkapital	
	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Annen innskutt EK	Grunnfonds-kapital ¹⁾	Utjevnings-fond ²⁾	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte	Hybrid-kapital		
<i>(mill. kroner)</i>												
Egenkapital per 01.01.16	3 987	0	0	3 019	503	50	135	0	0	0		7 695
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1 323	520										1 843
Resultat for regnskapsåret				316	506		-7		148			964
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-17	-35							-53
Fond for urealiserte gevinster							5					5
Utdelt gaver av resultat 2015				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2016						-18						-18
Egenkapital per 31.12.16	5 310	520	0	3 313	974	33	134	0	148	0		10 430
Egenkapital per 01.01.17	5 310	520	0	3 313	974	33	134	0	148	0		10 430
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	49	27										76
Egenkapital tilført ved fusjon med B1OA			172		353							525
Hybridkapital										400		400
Renter hybridkapital								-30				-30
Resultat for regnskapsåret				335	696		71					1 102
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-6								-6
Fond for urealiserte gevinster							75					75
Utbetalt utbytte									-148			-148
Utdelt gaver av resultat 2016				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2017						-13						-13
Egenkapital per 31.12.17	5 359	547	172	3 636	2 023	20	279	-30	0	400		12 406

Konsern	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital							Sum egenkapital	
	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Annen innskutt EK	Grunnfonds-kapital ¹⁾	Utjevnings-fond ²⁾	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte ²⁾	Hybrid-kapital		Minoritets-interesse
<i>(mill. kroner)</i>												
Egenkapital per 01.01.16	3 987	0	0	3 019	503	50	135	1 023	0	0	0	8 718
Korrigerings av IB i TS								73				73
Korrigert egenkapital per 01.01.16	3 987	0	0	3 019	503	50	135	1 096	0	0	0	8 791
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1 323	520										1 843
Resultat for regnskapsåret				316	506		-7	130	148		4	1 100
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-17	-35			13				-39
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV									-7			-7
Fond for urealiserte gevinster							5					5
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								11				11
Rentekostnader hybridkapital datter								-13				-13
Hybridkapital i datter										400		400
Endring i eierandel konsernselskaper											43	43
Utdelt gaver av resultat 2015				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2016						-18						-18
Egenkapital per 31.12.16	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 228	148	400	47	12 107
Egenkapital per 01.01.17	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 228	148	400	47	12 107
Korrigerings av IB i TS ³⁾								-8				-8
Korrigert egenkapital per 01.01.17	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 220	148	400	47	12 099
Egenkapitalbevis og aksjer emmitert	49	27									13	89
Egenkapital tilført ved fusjon med B1OA			172		353			-525				0
Resultat for regnskapsåret				335	696		71	155			6	1 263
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-6								-6
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV								3				3
Fond for urealiserte gevinster							77					77
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								11				11
Rentekostnader fondsobligasjon								-17				-17
Endring i konsernselskaper ⁴⁾								-16				-16
Utbetalt utbytte									-148		-4	-152
Utdelt gaver av resultat 2016				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2017						-13						-13
Egenkapital per 31.12.17	5 359	547	172	3 636	2 023	20	281	831	0	400	62	13 331

1) Beløp overført til grunnfondskapital inkluderer avsatt kundeutbytte.

2) Beløp overført til utjevningsfond inkluderer avsatt utbytte.

3) Korrigeringer er knyttet til endringer i foreløpig regnskap for regnskapsåret og endelig regnskap i SpareBank 1 Gruppen.

4) Endring i konsernselskaper skyldes i hovedsak at det i SpareBank 1 Gruppen over år var avsatt for lite til fond for selvberende ordninger. Feilen ble korrigert direkte mot egenkapitalen. Andelen som til tilfaller SpareBank 1 Østlandet ble -14 mill.kr

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
01.01.16- 31.12.16	01.01.17- 31.12.17	(mill. kroner)	01.01.17- 31.12.17	01.01.16- 31.12.16
-3 901	-5 965	Endring i utlån til kunder	-7 486	-5 814
1 338	2 256	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	2 916	2 210
2 750	2 825	Endring i innskudd fra kunder	2 915	3 701
-377	-503	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-577	-534
-502	-399	Endring i fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	-101	801
149	101	Renter på fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	9	22
645	910	Endring i sertifikater og obligasjoner	1 517	769
169	246	Renteinnbetalinger fra sertifikater og obligasjoner	277	204
420	782	Netto provisjonsinntekter	1 271	939
40	25	Kursgevinster ved omsetning og trading	27	59
-499	-1 269	Utbetalinger til drift	-1 862	-1 155
-177	-189	Betalt skatt	-245	-181
-509	-21	Andre tidsavgrensninger	-89	-465
-453	-1 200	Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)	-1 427	556
-27	-49	Investering i varige driftsmidler	-65	-43
0	13	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	13	0
-108	-401	Langsiktige investeringer i aksjer	-392	-256
435	276	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	182	282
299	-161	Netto likviditetsendring fra investering (B)	-263	-17
3 329	4 700	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 113	3 889
-2 550	-2 603	Tilbakebetaling av utstedte verdipapirer	-3 203	-3 845
0	63	Innbetalt ved emisjon av egenkapitalbevis	63	0
-238	-523	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-592	-378
-14	-32	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-38	-25
-17	-13	Utdeling fra gavefond	-13	-17
510	1 592	Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	1 331	-376
-225	0	Likviditetseffekt fra kjøp av de resterende aksjene i B1OA (D)	0	-225
0	458	Likviditetsbeholdning overtatt fra B1OA (E)	0	843
38	0	Likviditetseffekt ved kjøp og salg av andre datterselskaper (F)	0	-13
-95	-247	Likviditetseffekt ved emisjon i datterselskap (G)	13	5
73	441	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (A+B+C+D+E+F+G)	-346	773
309	382	Likviditetsbeholdning 01.01.	1 082	309
382	824	Likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	736	1 082
		Likviditetsbeholdningen består av:		
354	672	Kontanter og fordringer på sentralbanker	673	759
28	152	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	63	323
382	824	Sum likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	736	1 082

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1.1 Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for SpareBank 1 Østlandet omfatter perioden 01.01. - 31.12.2017. Kvartalsregnskapet er utarbeidet ihht. IAS 34 Delårsrapportering. Foreliggende kvartalsregnskap er utarbeidet i henhold til gjeldende IFRS-standarder og IFRIC-fortolkninger. Alle beløp er i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2016. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

Kvartalsregnskapet er ikke revidert.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke anvende tidlig, er de vesentligste standardene IFRS 9 «Finansielle instrumenter», IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» og IFRS 16 «Leieavtaler».

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» vil fra og med 01.01.2018 erstatte IAS 39. SpareBank 1 Østlandet har i samarbeid med øvrige SpareBank 1 banker arbeidet med modellverk, samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv de siste par årene. Konsernet har jobbet med klargjøring samt konsekvensutredning knyttet til effekt av implementering. Samlet tapsavsetning for konsernet etter IFRS 9 er beregnet til 389 mill. kroner. Det er 22 mill. kroner høyere enn individuelle og gruppevise avsetninger per 31.12.2017. Innføringen av ny tapsmodell medfører isolert sett ingen vesentlig konsekvens for kapitaldekningen. Verdipapirgjeld med flytende rente til virkelig verdi over resultatet reklassifiseres til amortisert kost. Det medfører at et urealisert tap på 49 mill. kroner reverseres mot egenkapitalen. Samtidig elimineres en tilsvarende positiv justering av ren kjernekapital for urealisert verdiendring som følge av økt verdi av gjeld. Endret klassifisering og måling på utstedt gjeld medfører følgelig ingen vesentlig effekt for kapitaldekningen. Samlet effekt på ren kjernekapitaldekning for konsernet er beregnet til 0,03 prosentpoeng lavere ren kjernekapitaldekning. I tillegg til nevnte forhold inkluderer den samlede effektberegningen også implementeringseffekter for konsernselskaper bokført etter egenkapitalmetoden samt endret verdijustering som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA).

Konsernet har vurdert virkningene av IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» og IFRS 16 «Leieavtaler» og ser ikke at disse vil få vesentlige konsekvenser.

1.2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2016 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Note 2 Endringer i konsernsammensetninger

2017

SpareBank 1 Østlandet har blitt eier av 20,0 prosent av aksjene i Proware AS og 20,0 prosent av aksjene i SMB Lab AS.

SpareBank 1 Østlandet ble i 3. kvartal eier av 21,2 prosent av aksjene i SpareBank 1 Betaling AS og klassifiserte dette som et tilknyttet selskap. SpareBank 1 Betaling AS eier 25 prosent av aksjene i Vipps AS.

17. januar 2017 ble Sparebanken Hedmark 100 prosent eier av det nystiftede selskapet Youngstorget 5 AS etter at eiendeler og forpliktelser tilhørende Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) ble fisjonert ut og overdratt aksjonæren i B1OA.

En reallokering av aksjer i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet Sparebanken Hedmark økte sin eierandel i selskapet fra 18,9 prosent til 19,6 prosent med virkning fra 1. januar 2017.

Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS fusjonerte virksomhetene med virkning fra 1. april 2017. Det nye navnet på den sammenslåtte banken ble SpareBank 1 Østlandet.

2016

29. juni 2016 kjøpte Sparebanken Hedmark de resterende 59,5 prosentene av aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA). Sparebanken Hedmark ble med det eier av 100 prosent av aksjene i selskapet. B1OA var frem til 29. juni 2016 klassifisert som et tilknyttet selskap, men selskapet er fra denne datoen klassifisert som et heleid datterselskap.

1. januar 2016 ble 5 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Østlandet AS solgt til SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Selskapet har vært et 100 prosent eid datterselskap i Sparebanken Hedmark.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder: Personmarked bank, bedriftsmarked bank (inkludert organisasjonsmarked), eiendom, finansiering, og regnskapstjenester, samt ufordelt virksomhet.

Forutsetninger:

- Eiendomsmegling, leasing/løsefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Skatt er beregnet med 25 prosent for PM og BM divisjonen.
- Driftskostnader i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader
- Netto provisjons- og andre inntekter inneholder sin andel av fellesinntekter
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

01.01.17-31.12.17	PM	BM	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	Eiendoms- Megler 1 Oslo Akershus konsern	SpareBank 1 Regnskaps- huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	938	751	312	0	2	-2	-46	1 956
Netto provisjons- og andre inntekter	767	216	-39	108	192	148	-130	1 263
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	277	277
Driftskostnader	929	399	89	95	206	150	30	1 898
Resultatbidrag før tap per segment	777	569	184	14	-12	-3	71	1 598
Tap på utlån og garantier	7	-54	26	0	0	0	0	-20
Resultatbidrag per segment før skatt	769	622	158	14	-12	-3	71	1 618
Skatt	192	156	39	3	0	-1	-34	356
Resultatbidrag per segment etter skatt	577	467	118	10	-12	-3	105	1 263

Balanse								
Brutto utlån til kunder	56 208	27 046	7 131	0	0	0	75	90 460
Individuell nedskrivning utlån	-31	-95	-16	0	0	0	0	-142
Gruppenedskrivning utlån	-75	-124	-22	0	0	0	0	-221
Andre eiendeler	1 538	448	154	61	84	130	15 808	18 223
Sum eiendeler	57 641	27 275	7 247	61	84	130	15 883	108 321
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 260	26 645	0	0	0	0	81	65 986
Annen gjeld og egenkapital	18 382	629	7 247	61	84	130	15 802	42 335
Sum gjeld og egenkapital	57 641	27 275	7 247	61	84	130	15 883	108 321

01.01.16-31.12.16	Sparebanken Hedmark PM	Sparebanken Hedmark BM	Bank 1 Oslo Akershus	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskaps- huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	552	457	262	238	0	-1	-19	1 490
Netto provisjons- og andre inntekter	340	87	280	-29	99	158	4	939
Netto avkastning på finansielle investeringer	2	0	53	0	0	0	165	220
Driftskostnader	509	202	383	68	79	155	-193	1 203
Resultatbidrag før tap per segment	385	343	212	142	19	2	343	1 446
Tap på utlån og garantier	15	31	1	27	0	0	0	75
Resultatbidrag per segment før skatt	370	311	211	115	19	2	343	1 371
Skatt	93	78	50	29	5	0	16	271
Resultatbidrag per segment etter skatt	278	234	160	86	14	2	327	1 100

Balanse								
Brutto utlån til kunder	24 053	17 169	34 659	6 327	0	0	737	82 945
Individuell nedskrivning utlån	-28	-90	-13	-14	0	0	0	-145
Gruppenedskrivning utlån	-36	-87	-120	-20	0	0	0	-262
Andre eiendeler	102	1	8 324	165	55	144	9 913	18 704
Sum eiendeler	24 091	16 994	42 850	6 458	55	144	10 650	101 242
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 985	13 614	26 838	0	0	0	634	63 070
Annen gjeld og egenkapital	2 106	3 380	16 012	6 458	55	144	10 016	38 171
Sum gjeld og egenkapital	24 091	16 994	42 850	6 458	55	144	10 650	101 242

Note 4 Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning beregnes til enhver tid etter gjeldende regler og satser. Reglene baserer seg på tre pilarer som skal sikre at finansforetak har kapital som samsvarer med deres risiko:

- Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3: Krav til offentliggjøring av informasjon

Kapitaldekningen beregnes basert på et risikovektet beregningsgrunnlag. Banken har tillatelse til å benytte AIRB-metode for beregning av risikovekter i utlånsporteføljen. Som en overgangsordning er det satt en nedre grense på 80 % av Basel I-regelverket for beregningsgrunnlaget. Denne grensen er gjeldende for SpareBank 1 Østlandet på morbank så vel som konsolidert nivå.

Kapitaldekningen beregnes på tre ulike nivåer basert på ulike kapitaldefinisjoner:

- Ren kjernekapitaldekning
- Kjernekapitaldekning (inkluderer fondsobligasjoner)
- Totalkapitaldekning (inkluderer ansvarlig lån)

Gjeldende krav til ren kjernekapital består av et minimumskrav på 4,5 % samt bufferkrav på til sammen 7,5 % hvorav bankens motsykliske kapitalbufferkrav er 2 % per 31.12.2017. SpareBank 1 Østlandet har i tillegg et Pilar II krav på 1,7 % per 31.12.2017, men denne øker til 1,8 % fra og med 31.03.2018. Det samlede kapitalkravet til ren kjernekapital er dermed 13,7 % per 31.12.2017. I tillegg skal ytterligere 1,5 % dekkes av tilleggs kapital.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning er 16 %.

Morbank		Konsern	
Basel III	Basel III	Basel III	Basel III
31.12.16	31.12.17	31.12.17	31.12.16
5 830	6 078	6 078	5 830
4 600	5 928	6 791	5 830
0	400	400	400
0	0	62	47
10 430	12 406	13 332	12 107
Sum balanseført egenkapital			
Kjernekapital			
-148	-629	-629	-148
0	-400	-462	-447
0	0	42	36
43	93	93	43
0	0	8	0
-102	-103	-380	-371
-117	-189	-231	-205
0	0	-154	-452
-10	-28	-35	-33
10 095	11 150	11 583	10 530
Sum ren kjernekapital			
Annen kjernekapital			
0	400	616	619
0	400	616	619
Sum annen kjernekapital			
Tilleggskapital utover kjernekapital			
500	1 700	2 068	1 524
0	-130	-130	-17
500	1 570	1 939	1 507
Sum tilleggskapital			
10 595	13 120	14 138	12 656
Netto ansvarlig kapital			
3 624	5 154	5 154	4 546
6 791	9 776	9 776	10 628
532	633	633	768
847	1 020	1 203	1 104
5 997	14 507	21 840	18 393
1 392	1 701	1 723	1 834
19 183	32 792	40 330	37 273
Beregningsgrunnlag IRB-vektet			
10 505	11 004	15 438	14 495
0	0	0	0
162	72	765	452
2 253	3 343	4 503	3 702
0	2 577	7 884	6 279
32 104	49 787	68 920	62 201
Totalt beregningsgrunnlag			
2 568	3 983	5 514	4 976
Kapitalkrav (8 %)			
546	846	1 172	1 057
Pilar 2 (1,7%)			
Bufferkrav			
803	1 245	1 723	1 555
482	996	1 378	933
963	1 494	2 068	1 866
2 247	3 734	5 169	4 354
Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7,5 %, 7 % i tidligere perioder)			
5 857	4 329	2 141	2 320
Tilgjengelig ren kjernekapital utover kapitalkrav (13,7 %, 13,2 % i tidligere perioder)			
Kapitaldekning			
31,4 %	22,4 %	16,8 %	16,9 %
31,4 %	23,6 %	19,0 %	18,8 %
31,4 %	23,2 %	17,7 %	17,9 %
33,0 %	26,4 %	20,5 %	20,3 %
15,7 %	10,6 %	7,1 %	7,4 %

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
24 653	55 782	Lønnstakere o.l	58 872	53 421
4	4	Offentlig forvaltning	295	193
4 102	3 850	Primærnæringer	4 179	4 428
202	926	Trebearbeidende industri	946	218
542	795	Annen industri	1 030	801
831	2 936	Bygg og anlegg	3 923	1 684
214	250	Kraft- og vannforsyning	427	407
791	1 053	Varehandel	1 316	1 332
188	489	Hotell- og restaurantdrift	505	476
8 283	12 767	Eiendomsdrift	12 860	14 157
1 917	3 823	Forretningsmessig tjenesteyting	4 368	4 356
220	681	Transport og kommunikasjon	1 730	1 287
56	0	Øvrig næring	8	187
42 003	83 355	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	90 460	82 945
-118	-126	Individuelle nedskrivninger	-142	-146
-122	-198	Gruppenedskrivninger	-221	-262
41 762	83 030	Sum netto utlån fordelt på sektor og næring	90 098	82 537
17 517	37 451	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS	37 451	35 197
706	1 624	Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 624	1 308
59 985	122 105	Sum netto utlån inkludert lån overført til kredittforetak	129 172	119 042

Note 6 Tap på utlån og garantier

Morbank			Konsern	
01.01.16- 31.12.16	01.01.17- 31.12.17		01.01.17- 31.12.17	01.01.16- 31.12.16
1	-9	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-8	7
19	-44	Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	-42	22
16	14	Periodens konstaterte tap på engasjementer hvor det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger	36	40
34	8	Periodens konstaterte tap på engasjementer hvor det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	12	38
24	8	-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	19	33
47	-39	Periodens tapskostnad	-20	75

31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
134	128	Individuelle nedskr. til dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	156	147
0	13	Individuelle nedskr. til dekning av tap på utlån og garantier overført fra B1OA pr. 01.04.2017 ifm innfusjonering av B1OA i Morbanken	0	0
0	0	Individuelle nedskr. til dekning av tap på utlån og garantier overført fra B1OA pr. 30.06.2016 ifm konsolidering av regnskapet til B1OA i konsernregnskapet	0	8
20	14	Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	35	40
19	25	Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	33	28
6	4	Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	11	9
28	23	Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	47	59
128	130	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ¹⁾	146	156

1) For garantiavsetning se note 15

31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
103	122	Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	262	120
0	120	Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier overført fra B1OA per 01.04.2017 ifm innfusjonering av B1OA i Morbanken	0	0
0	0	Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier overført fra B1OA per 30.09.2016 ifm konsolidering av regnskapet til B1OA i konsernregnskapet	0	120
19	-44	Periodens gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier.	-42	22
122	198	Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	221	262

31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
137	242	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager ²⁾	287	233
40	31	Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjement	42	54
97	211	Netto misligholdte engasjement	244	179
29 %	13 %	Avsetningsgrad	15 %	23 %
230	242	Brutto øvrige tapsutsatte engasjement (ikke mislighold)	254	272
88	99	Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte	104	101
142	142	Netto andre tapsutsatte	151	171
38 %	41 %	Avsetningsgrad	41 %	37 %
35 %	27 %	Avsetningsgrad totalt	27 %	31 %

2) Med engasjement menes summen av kundenes brutto utlån, garanti rammer og ubenyttede kreditter.

Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern	
01.01.16- 31.12.16	01.01.17- 31.12.17		01.01.17- 31.12.17	01.01.16- 31.12.16
45	11	Utbytte fra eiendeler tilgjengelig for salg	11	46
45	11	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	11	46
389	265	Utbytte (i morbank) eller netto resultat fra konsernselskaper (i konsern)	194	236
0	1	Gevinst eller tap ved realisasjon av konsernselskaper (i morbank)		
-20	10	Nedskrivning av eiendeler i konsernselskaper (i morbank)		
369	275	Netto resultat fra eierinteresser	194	236
21	16	Verdiendring sertifikater og obligasjoner	33	35
15	13	Verdiendring derivater som sikrer kjøpte obligasjoner	12	21
36	29	Verdiendring obligasjoner og sertifikater inklusiv sikring	45	55
-65	19	Verdiendring verdipapirgjeld	28	100
-87	-73	Verdiendring derivater som sikrer verdipapirgjeld	-86	-246
-151	-53	Verdiendring verdipapirgjeld inklusiv sikring	-58	-146
-41	5	Verdiendring fastrenteutlån og -innskudd til kunder til virkelig verdi over resultatet	12	-78
6	2	Verdiendring øvrige derivater	0	54
1	10	Gevinst eller tap ved realisasjon av eiendeler til virkelig verdi over resultatet	10	1
13	15	Gevinst eller tap ved realisasjon av eiendeler tilgjengelig for salg	17	29
0	0	Nedskrivning av eiendeler tilgjengelig for salg	0	0
16	40	Netto resultat fra valutahandel	46	24
-122	48	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	72	-62
293	334	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	277	220

Note 8 Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	Morbank		
	31.12.17		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 263	12	14
Valutabytteavtaler	1 576	4	29
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	23 631	566	264
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	0	0	0
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Sum andre derivater	0	0	0
Sum finansielle derivater i mill. kroner	26 469	582	307

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	558	6	8
Valutabytteavtaler	1 686	7	3
Sum valutainstrumenter	2 244	13	11
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 970	334	222
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	10 970	334	222
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	20	2	0
Sum valutainstrumenter	2 244	13	11
Sum renteinstrumenter	10 970	334	222
Sum andre derivater	20	2	0
Sum finansielle derivater i mill. kroner	13 234	349	233

Til virkelig verdi over resultatet	Konsern		
	31.12.17		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 263	12	14
Valutabytteavtaler	1 576	4	29
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	23 631	566	264
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	0	0	0
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Sum andre derivater	0	0	0
Sum finansielle derivater i mill. kroner	26 469	582	307

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	805	7	10
Valutabytteavtaler	2 076	19	7
Sum valutainstrumenter	2 881	26	18
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21 853	783	331
Andre rentekontrakter	50	0	0
Sum renteinstrumenter	21 903	783	331
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	20	2	0
Sum valutainstrumenter	2 881	26	18
Sum renteinstrumenter	21 903	783	331
Sum andre derivater	20	2	0
Sum finansielle derivater i mill. kroner	24 804	810	349

Note 9 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall, eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økning i kostnadene. Konsernets rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile konsernets konservative risikoprofil. Styret har vedtatt interne rammer slik at konsernet har en mest mulig balansert forfallsstruktur på sine innlån. Det foretas stresstesting på ulike løpetider for bankspesifikk krise, systemkrise og kombinasjon av disse. Konsernet har også etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser. Gjennomsnittlig restløpetid på konsernets innlån var 3,6 år ved utgangen av 4. kvartal 2017.

Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern 31.12.2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	582	0	582
- Sertifikater og obligasjoner	0	8 883	0	8 883
- Fastrentelån til kunder	0	0	5 254	5 254
- Egenkapitalinstrumenter	0	0	0	0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	258	0	237	495
- Andre finansielle eiendeler	0	0	40	40
Sum eiendeler	258	9 465	5 531	15 254
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	307	0	307
- Verdipapirgjeld	0	11 543	0	11 543
- Tidsbegrenset ansvarlig lån	0	503	0	503
- Fastrenteinnskudd fra kunder	0	406	0	406
- Termininnskudd	0	0	9	9
Sum forpliktelser	0	12 758	9	12 767

31.12.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	808	2	810
- Sertifikater og obligasjoner	0	9 776	0	9 776
- Fastrentelån til kunder	0	0	5 913	5 913
- Egenkapitalinstrumenter	356	0	0	356
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	188	0	204	392
- Andre finansielle eiendeler	0	0	32	32
Sum eiendeler	544	10 585	6 151	17 280
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	349	0	349
- Verdipapirgjeld	0	12 492	0	12 492
- Tidsbegrenset ansvarlig lån	0	502	0	502
- Fastrenteinnskudd fra kunder	0	646	0	646
- Termininnskudd	0	0	107	107
Sum forpliktelser	0	13 988	107	14 096

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve samt et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referanserenten og rente gitt av bankens prisliste på balansedagen.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån til kunder er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et beregnet markedsplåslag.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.16-31.12.17						
Inngående balanse	5 913	204	2	-107	32	6 044
Investeringer i perioden	629	26	0	-10	4	650
Salg/innløsning i perioden	-1 301	0	-5	108	0	-1 198
Gevinst eller tap ført i resultatet	13	-10	2	0	0	5
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	17	0	0	4	21
Utgående balanse	5 254	237	0	-9	40	5 522
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	13	0	0	0	0	12

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.15-31.12.16						
Inngående balanse	5 447	199	-3	-61	71	5 653
Investeringer i perioden	1 237	1	0	-47	0	1 191
Salg/innløsning i perioden	-692	-4	3	1	0	-692
Gevinst eller tap ført i resultatet	-79	-1	3	0	0	-77
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	8	0	0	-39	-31
Utgående balanse	5 913	204	2	-107	32	6 044
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-79	0	3	0	0	-77

Gevinst eller tap fra instrumenter klassifisert i nivå 3 ført over resultatet er i sin helhet inkludert i resultatlinjen "netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser".

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2017						
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 190	167	0	-9	4	5 351
Virkelig verdi justering	64	71	0	0	36	171
Balansført verdi	5 254	237	0	-9	40	5 522

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2016						
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 861	153	0	-107	0	5 907
Virkelig verdi justering	52	51	2	0	32	137
Balansført verdi	5 913	204	2	-107	32	6 044

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et estimert markedspåslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på 11 mill. kroner.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus BA (MNOK 55), Eksportfinans ASA (77 mill. kroner) og SpareBank 1 Markets AS (40 mill. kroner). Verdsettelsen av de to førstnevnte er basert på bokført verdi av selskapenes egenkapital justert for mer- og mindreverdier. Basert på takst fra 2010 og senere meglervurderinger er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus (P/B 4,6). Basert på ekstern verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende resultatoppnåelse er det vurdert å være vesentlige mindreverdier i Eksportfinans (P/B 0,86). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på verdsettelse av selskapet i regnskapet til majoritets-eier SpareBank 1 SMN samt løpende emisjonsprising.

Derivater i nivå 3 gjelder i sin helhet en 1,3 prosent andel av en porteføljesikringsavtale med Eksportfinans ASA. Avtalen er terminert med virkning 31.12.2017.

Verdsettelsen av termininnskudd er basert på avtalt rente med kunden. Innskuddene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et skjønnsmessig markedspåslag. En endring av diskonteringsrenten ville ha medført en uvesentlig verdiendring.

Andre finansielle eiendeler er i sin helhet konsernets andel av gjenværende oppgjør for Visa Norges FLIs salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Dette består av et avtalt kontantvederlag med oppgjør i 2019 samt preferanseaksjer i Visa Inc som vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdsettelsen av konsernets eiendel er basert på balansedagens valutakurser (EUR og USD), aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer, kjøpsavtalens konverteringsfaktor for preferanseaksjene og vedtatt oppgjørsandel fra Visa Norge FLI til medlemsbankene. Verdien av denne posten i NOK vil endre seg med nevnte forutsetninger.

Note 11 Finansielle instrumenter og motregning

I henhold til IFRS 7 skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring og hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Østlandet har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår konsernets standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot ti institusjonelle motparter. Gjensalgavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Bankens har to GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen			Netto
			Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
31.12.17						
Derivater som eiendeler	582	0	582	-212	-218	152
Derivater som forpliktelser	-307	0	-307	212	73	-22

Morbank	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen			Netto
			Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
31.12.16						
Derivater som eiendeler	349	0	349	-50	0	299
Derivater som forpliktelser	-233	0	-233	50	136	-47

Konsern	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen			Netto
			Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
31.12.17						
Derivater som eiendeler	582	0	582	-212	-218	152
Derivater som forpliktelser	-307	0	-307	212	73	-22

Konsern	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen			Netto
			Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
31.12.16						
Derivater som eiendeler	810	0	810	-126	-201	483
Derivater som forpliktelser	-349	0	-349	126	168	-54

Note 12 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
103	273	Kapitalinnskudd pensjonskasse	273	103
17	54	Opptjente ikke mottatte inntekter	55	31
26	66	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	135	138
0	2	Uoppgjorte handler	2	0
193	249	Øvrige eiendeler	445	424
338	645	Andre eiendeler	910	695

Note 13 Innskudd fra kunder

Morbank			Konsern	
31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
21 998	38 682	Lønnstakere o.l	38 682	38 443
4 256	4 329	Offentlig forvaltning	4 329	4 699
941	874	Primærnæringer	874	950
103	266	Trebearbeidende industri	266	107
670	826	Annen industri	826	782
884	1 602	Bygg og anlegg	1 602	1 092
259	139	Kraft- og vannforsyning	139	262
782	1 388	Varehandel	1 388	1 417
120	267	Hotell- og restaurantdrift	267	247
1 920	3 549	Eiendomsdrift	3 549	3 794
4 006	12 993	Forretningsmessig tjenesteyting	12 965	10 071
305	1 013	Transport og kommunikasjon	1 013	422
14	84	Øvrig virksomhet	84	784
36 259	66 013	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	65 985	63 070

Note 14 Verdipapirgjeld

Morbank

Endring i verdipapirgjeld	31.12.17	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	31.12.16
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 109	5 764	-2 603	7 854	12 093
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 700	500	0	700	500
Opptjente renter	207	0	0	84	123
Verdijusteringer	375	0	0	186	189
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 391	6 264	-2 603	8 824	12 906

Endring i verdipapirgjeld	31.12.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	-500	0	500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	12 093	2 904	-2 050	425	10 814
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500	0	0	0	500
Opptjente renter	123	0	0	-12	136
Verdijusteringer	189	0	0	66	123
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12 906	2 904	-2 550	478	12 073

Konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.17	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.16
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 109	5 764	-3 203	-651	21 199
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 700	500	0	0	1 200
Opptjente renter	207	0	0	-14	221
Verdijusteringer	375	0	0	-145	520
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 391	6 264	-3 203	-810	23 140

Endring i verdipapirgjeld (med B10A inkludert inngående)	31.12.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	-500	0	500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	21 199	3 877	-3 345	12	20 654
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 200	0	0	0	1 200
Opptjente renter	221	0	0	-8	230
Verdijusteringer	520	0	0	-66	586
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	23 140	3 877	-3 845	-63	23 170

Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Morbank			Konsern	
31.12.16	31.12.17		31.12.17	31.12.16
52	120	Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	135	150
10	4	Garantiavsetninger	4	10
40	84	Pensjonsforpliktelse	87	119
30	81	Leverandørgjeld	88	38
0	0	Uoppgjorte handler	0	0
89	142	Annen gjeld	227	239
222	431	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	541	556

Note 16 Proforma resultat

Sparebanken Hedmarks kjøp av de resterende 59,5 prosent av aksjene i B1OA ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra den 29. juni 2016. Resultatet fra B1OA med datterselskaper ble i første halvår 2016 innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med andre halvår 2016 og frem til bankene fusjonerte ble resultatet fra B1OA fullt ut konsolidert inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet. Fra fusjonstidspunktet i april 2017 er tidligere B1OA medregnet som en del av morbanken.

Ovennevnte endringer i konsernforholdene medfører at konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet per 31. desember 2017 ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene. Det justerte resultatet er et alternativt resultatmål og har blitt utarbeidet for å gi et relevant sammenligningsgrunnlag.

Det justerte resultatet er utarbeidet ved å eliminere for resultatandelen fra B1OA konsern på linjen "Netto resultat for eiendeler og forpliktelser". Resultatandelen som elimineres for 1. halvår var på 70,5 mill. kroner. Resterende resultatlinjer i justert per 31.12.2016 beregnes ved å summere rapportert for 2. halvår 2016 for Sparebanken Hedmark og rapportert for 1. halvår 2016 for B1OA konsern.

Konsern

	Rapportert 01.01.17- 31.12.17	Rapportert 01.01.16- 31.12.16	Justert 01.01.16- 31.12.16
<i>(mill. kroner)</i>			
Renteinntekter	3 238	2 494	3 066
Rentekostnader	1 282	1 004	1 328
Netto renteinntekter	1 956	1 490	1 739
Provisjonsinntekter	1 197	830	1 129
Provisjonskostnader	102	71	89
Andre driftsinntekter	168	180	189
Netto provisjons- og andre inntekter	1 263	939	1 229
Utbytte	11	46	77
Netto resultat fra eierinteresser	194	236	199
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	72	-62	-69
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	277	220	207
Sum netto inntekter	3 496	2 649	3 175
Personalkostnader	1 010	573	765
Avskrivninger	84	65	65
Andre driftskostnader	804	565	743
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	1 898	1 203	1 573
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 598	1 446	1 602
Tap på utlån og garantier	-20	75	86
Driftsresultat før skatt	1 618	1 371	1 516
Skattekostnad	356	271	312
Resultat for regnskapsperioden	1 263	1 100	1 204
Majoritetsandel av resultat for regnskapsperioden	1 257	1 095	1 200
Minoritetsandel av resultat for regnskapsperioden	6	4	4
Totalresultat for regnskapsperioden	1 263	1 100	1 204
Estimatavvik pensjoner	-7	-52	-52
Skatteeffekt estimateffekt pensjoner	2	12	12
Andel av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	3	-7	-7
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat	-3	-47	-46
Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg	77	4	4
Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall	-1	0	0
Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon	11	0	0
Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	2	7	7
Sum poster som kan bli reklassifisert til resultat	90	11	11
Sum resultatposter ført mot egenkapitalen	87	-36	-35
Totalresultat for regnskapsperioden	1 350	1 064	1 169
Majoritetsandel av totalresultat for regnskapsperioden	1 344	1 059	1 164
Minoritetsandel av totalresultat for regnskapsperioden	6	4	4

Note 17 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntrådt hendelser etter balansedagen som er av vesentlig betydning for det avlagte delårsregnskapet.

Note 18 Egenkapitalbevis

Morbank	31.12.2017¹⁾	31.12.16
Eierandelskapital	5 359	5 310
Utjevningsfond	1 599	974
Avsatt utbytte	424	148
Overkursfond	547	520
A. Sum eierandelskapital	7 929	6 952
Grunnfond	3 432	3 313
Avsatt kundeutbytte	204	0
Annen innskutt egenkapital	172	0
B. Sum grunnfondskapital	3 808	3 313
Fond for urealiserte gevinster	279	134
Gavefond	20	33
Sum annen egenkapital	299	166
Annen egenkapital		
Hybridkapital	400	0
Betalte renter hybridkapital	-30	0
Sum egenkapital	12 406	10 430
Sum egenkapital til utdeling:		
Eierandelsbrøk A/(A+B) etter disponering	67,6 %	67,3 %
EK-bevis utstedt	107 179 987	106 202 540

1) I henhold til Finansforetakslovens § 10-1 kan revisorbekreftet delårsresultat innberegnes for beregning av bokført verdi per egenkapitalbevis.

20 største eiere av egenkapitalbevisene	Antall EK-bevis	Prosent-andel
Sparebankstiftelsen Hedmark	58 654 893	54,73 %
Landsorganisasjonen LO sentralt	10 322 584	9,63 %
Tredje AP-Fonden C/O Handelsbanken AS	2 859 000	2,67 %
Fellesforbundet	1 950 901	1,82 %
Danske Invest Norske C/O Danske Capital	1 837 633	1,71 %
ODIN Norge	1 421 218	1,33 %
Norsk Nærings og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	1 219 526	1,14 %
SEB Nordenfond Skandinaviska Enskilda	1 092 822	1,02 %
Fidelity PUR.TRUST:F Intrinsic Opportunit	1 000 000	0,93 %
Danske Invest Norske	977 300	0,91 %
SpareBank 1 BV v/Finansavdelingen	839 930	0,78 %
Sparebank 1 Østfold	839 930	0,78 %
VPF EIKA Egenkapital C/O EIKA Kapitalforvaltning	809 877	0,76 %
State Street Bank an A/C Client Omnibus	707 259	0,66 %
Landkreditt Utbytte	700 000	0,65 %
State Street Bank an S/A SSB Client Omnibus	698 383	0,65 %
State Street Bank an A/C Client Omnibus	625 584	0,58 %
Skandinaviska Enskil SEB S.A. Client Asse	619 913	0,58 %
Eika Spare c/o Eika kapitalforvaltning	679 000	0,63 %
Arctic funds PLC	481 668	0,45 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Østlandet legger vekt på å gi sine eiere et konkurransedyktig og stabilt kontantutbytte, basert på god lønnsomhet og høy utbyttekapasitet. Banken har som mål å utbetale 50 prosent av hvert års overskudd etter skatt som utbytte til egenkapitalbeveiserne og som kundeutbytte fra grunnfondskapitalen. Bankens langsiktige lønnsomhetsmål er en egenkapitalavkastning på 10 prosent. Målet for egenkapitalavkastningen er dermed litt lavere enn for sammenlignbare banker, noe som reflekterer SpareBank 1 Østlandets målsetting om å bevare den veletablerte posisjonen som landets mest solide regionale sparebank. Bankens målsetting for soliditet gjenspeiles i et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 16 prosent. Justert for ulikheter i nivået på kapitaldekning, har SpareBank 1 Østlandet historisk vært like lønnsom som sammenlignbare banker.

I tillegg til å være den mest solide regionale sparebanken, har SpareBank 1 Østlandet en høy andel utlån til personmarkedet samt en opprinnelig tilhørighet til Innlandet, som er en mindre konjunkturfølsom region enn landet for øvrig. Kombinasjonen av høy soliditet og en robust utlånsportefølje gir banken god kapasitet til å opprettholde den målsatte utbytteandelen, også i økonomiske nedgangstider.

Etter forslag fra styret, vedtar representantskapet hvert år andelen av overskuddet etter skatt som skal fordeles til egenkapitalbeveiserne og grunnfondskapitalen som utbytte, forholdsmessig i henhold til egenkapitalens eierbrøk. Andelen som fordeles til grunnfondskapitalen utbetales normalt til kundene gjennom kundeutbytte. Ordningen med kundeutbytte forhindrer at egenkapitalbeveiserens eierandel i banken vannes ut. Egenkapitalbeveiserens andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningfond. Ved fastsettelse av utbyttet tar representantskapet hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon samt eventuelle regulatoriske endringer.

Resultater fra kvartalsregnskapene konsern

	4.kv 2017	3.kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4.kv 2016	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015
<i>(Isolerte tall i mill. kroner)</i>									
Renteinntekter	820	809	823	787	786	765	472	472	481
Rentekostnader	318	310	331	322	333	323	172	176	192
Netto renteinntekter	501	498	491	464	452	442	300	297	289
Provisjonsinntekter	312	311	297	277	275	295	137	123	129
Provisjonskostnader	27	27	26	22	23	23	13	13	14
Andre driftsinntekter	29	42	45	53	43	37	51	50	44
Netto provisjons- og andre inntekter	315	325	316	308	295	310	175	160	159
Utbytte	0	0	2	9	0	1	45	0	0
Netto resultat fra eierinteresser	77	82	30	6	49	21	96	70	70
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelses	67	19	2	-14	17	30	-47	-63	33
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelses	143	100	34	0	66	53	94	7	103
Sum inntekter	959	923	841	773	813	805	569	464	551
Personalkostnader	308	233	237	232	253	27	145	148	155
Avskrivninger	22	21	21	21	22	19	12	11	13
Andre driftskostnader	220	179	221	184	201	168	102	94	126
Sum driftskostnader	550	433	478	437	477	214	259	253	294
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	409	491	363	335	337	590	310	211	260
Tap på utlån og garantier	-13	14	5	-26	43	3	20	9	18
Driftsresultat før skatt	422	476	358	361	294	587	289	202	242
Skattekostnad	85	99	84	88	14	163	62	33	48
Resultat etter skatt	337	377	274	274	281	424	227	169	194
	4.kv 2017	3.kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4.kv 2016	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	10,4 %	12,0 %	9,0 %	9,2 %	9,4 %	15,0 %	9,0 %	7,7 %	8,9 %
Netto renteinntekter (rentenetto) ²⁾	1,85 %	1,85 %	1,88 %	1,85 %	1,79 %	1,75 %	1,53 %	2,09 %	2,08 %
Kostnadsprosent ³⁾	57,4 %	46,9 %	56,8 %	56,6 %	58,6 %	26,6 %	45,6 %	54,5 %	52,9 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	90 460	88 945	87 528	84 901	82 945	81 336	79 286	44 308	43 779
Brutto utlån til kunder inkl utlån overført til kredittforetak ¹⁾	129 535	126 919	124 393	121 701	119 450	117 625	115 224	62 156	61 140
Utlånsvekst siste 12 mnd ¹⁾	9,1 %	9,4 %	10,4 %	91,6 %	89,5 %	90,1 %	88,4 %	9,4 %	9,6 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl utlån overført til kredittforetak ¹⁾	8,4 %	7,9 %	8,0 %	95,8 %	95,4 %	99,9 %	98,7 %	9,8 %	9,3 %
Innskudd fra kunder	65 985	65 268	66 653	62 782	63 070	62 107	62 637	33 675	33 458
Innskuddsdekning ¹⁾	72,9 %	73,4 %	76,2 %	73,9 %	76,0 %	76,4 %	79,0 %	76,0 %	76,4 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	4,6 %	5,1 %	6,4 %	86,4 %	88,5 %	87,9 %	88,6 %	8,4 %	7,7 %
Kvartalsvis gjennomsnittlig forvaltningskapital	107 316	106 982	104 757	101 749	100 679	100 301	79 019	56 577	55 236
Forvaltningskapital	108 321	106 312	107 652	101 861	101 640	99 720	100 883	57 185	55 970
Forretningskapital ¹⁾	147 396	144 286	144 517	138 661	138 145	136 009	136 821	75 033	73 331
Tap og mislighold									
Tap på utlån i perioden i prosent av brutto utlån ¹⁾	-0,1 %	0,1 %	0,0 %	-0,1 %	0,2 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %
Misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %	0,3 %	0,6 %	0,5 %
Øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,5 %	0,6 %
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,7 %	0,8 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	16,8 %	16,9 %	16,7 %	16,7 %	16,9 %	17,5 %	16,0 %	16,9 %	17,2 %
Kjernekapitaldekning	17,7 %	17,8 %	17,6 %	17,6 %	17,9 %	18,3 %	16,7 %	17,3 %	17,5 %
Kapitaldekning	20,5 %	19,9 %	19,9 %	19,3 %	20,3 %	20,2 %	18,6 %	18,8 %	19,1 %
Netto ansvarlig kapital	14 138	13 423	13 440	12 649	12 656	9 608	9 305	7 229	7 178

1) Alternative resultatmål definert i eget kapittel.

2) Rentenetto i kvartalet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden.

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter (isolert for kvartalet).

Alternative resultatmål

SpareBank 1 Østlandet sine alternative resultatmål (APM) er nøkkeltall som har til hensikt å gi nyttig tilleggsinformasjon til regnskapet. Disse nøkkeltallene er enten justerte nøkkeltall eller nøkkeltall som ikke er definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper. APM-ene har ikke til hensikt å være et substitutt for regnskapstall som utarbeides etter IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn disse regnskapstallene, men har blitt inkludert i den finansielle rapporteringen for å gi en fylligere beskrivelse av bankens prestasjoner. Videre representerer APM-ene viktige måltall for hvordan ledelsen styrer virksomheten.

Ikke-finansielle nøkkeltall og finansielle nøkkeltall som er regulert av IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM-er. SpareBank 1 Østlandets APM-er benyttes både i oversikten over hovedtall og i styrets beretning, samt i regnskapspresentasjoner og prospekter. Alle APM-er vises med tilsvarende sammenligningstall for tidligere perioder.

Utlåns- og innskuddsmarginer for Morbanken beregnes i forhold til daglig gjennomsnitt av utlån til- og innskudd fra kunder. For alle andre hovedtall og APM-er som beregnes ved hjelp av gjennomsnittlige balansestørrelser, så beregnes gjennomsnittlig balansestørrelse som gjennomsnittet av inngående balanse for den aktuelle perioden og utgående balanse for hvert av kvartalene i perioden.

Alternative resultatmål	Definisjon
Egenkapitalavkastning etter skatt	$\frac{(\text{Resultat etter skatt} - \text{Renteutgifter etter skatt på hybridkapital}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital} - \text{Gjennomsnittlig hybridkapital}}$
Underliggende bankdrift	Res. før tap – Nto. res. fra finansielle eiendeler og forpliktelser – Ekstraordinære poster
Kostnadsprosent	$\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter}}$
Utlånsmargin	Vektet gjennomsnittlig kunderente på utlån til kunder og utlån overført til kredittforetak – Gjennomsnittlig NIBOR 3 MND
Innskuddsmargin	Gj. snittlig NIBOR 3 MND – Vektet gj. snittlig kunderente på innskudd fra kunder
Netto renteinntekter inklusive provisjoner fra kredittforetak	Netto renteinntekter + Provisjonsinntekter fra kredittforetak
Forvaltningskapital	Sum eiendeler
Forretningskapital	Sum eiendeler + Lån overført til kredittforetak
Brutto utlån inklusive utlån overført til kredittforetak	Utlån til og fordringer på kunder + Lån overført til kredittforetak
Innskuddsdekning	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Utlånsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Brutto utlån til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder for 12 måneder siden}} - 1$
Utlånsvekst siste 12 måneder inklusive utlån overført til kredittforetak	$\frac{\text{Bto. utlån til kunder} + \text{Lån overf. til kred. foretak}}{\text{Bto. utlån til kunder for 12 mnd. siden} + \text{Lån overf. til kred. foret. for 12 mnd. siden}} - 1$

Alternative resultatmål	Definisjon
Innskuddsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder for 12 måneder siden}} - 1$
Tap på utlån i prosent av brutto utlån	$\frac{(\text{Tap på utlån og garantier}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto misligholdte engasjement over 90 dager}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjement som ikke er misligholdt}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Netto misligholdte engasjement} + \text{Netto andre tapsutsatte engasjement}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
Avsetningsgrad for misligholdte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjementer}}{\text{Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager}}$
Avsetningsgrad for øvrige tapsutsatte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte engasjementer}}{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjementer}}$
Egenkapitalprosent	$\frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum eiendeler}}$
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern	$\frac{(\text{Sum EK} - \text{Min. int.} - \text{Gavefond} - \text{Hybridkap.} + \text{Tot. betalte renter på hybridkap.}) \times \text{Eierandelsbrøk}}{\text{Antall utstedte egenkapitalbevis}}$
Pris/resultat per EK-bevis	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Resultat per egenkapitalbevis} \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}$
Pris/Bokført egenkapital	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Bokført EK per EK - bevis konsern}}$
Gjennomsnittlig LTV (Loan to value)	$\frac{\text{Gjennomsnittlig lånebeløp på utlån til kunder}}{\text{Gjennomsnittlig markedsverdi på sikekrhetsstilte eiendeler}}$
Utlån overført til kredittforetak	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS og som dermed er fraregnet fra balansen
Act/Act	$\frac{\text{Totalt antall dager i året (365 eller 366)}}{\text{Antall dager hittil i år}}$
Ekstraordinære poster	Identifiserte kostnader som er vurdert å skyldes engangshendelser

Finanskalender 2018

Føreløpig årsregnskap 2017	Fredag 9. februar
Møte i Representantskapet	Torsdag 22. mars
Ex. Utbytte	Fredag 23. mars
Utbetaling av utbytte	Fredag 6. april
1. kvartal 2018	Fredag 27. april
2. kvartal 2018	Tirsdag 7. august
3. kvartal 2018	Fredag 26. oktober

*Vi tar forbehold om eventuelle endringer av datoer for offentliggjøring.
Opplysningene er informasjonspliktig etter verdipapirhandelloven § 5-1.*

Stilleperioden varer fra femte bankdag i et nytt kvartal og til kvartalsrapporten blir offentliggjort. I denne perioden vil det ikke være noen kontakt mellom Investor Relations og pressen, investorer, analytikere eller andre markedsaktører.

Kontaktinformasjon

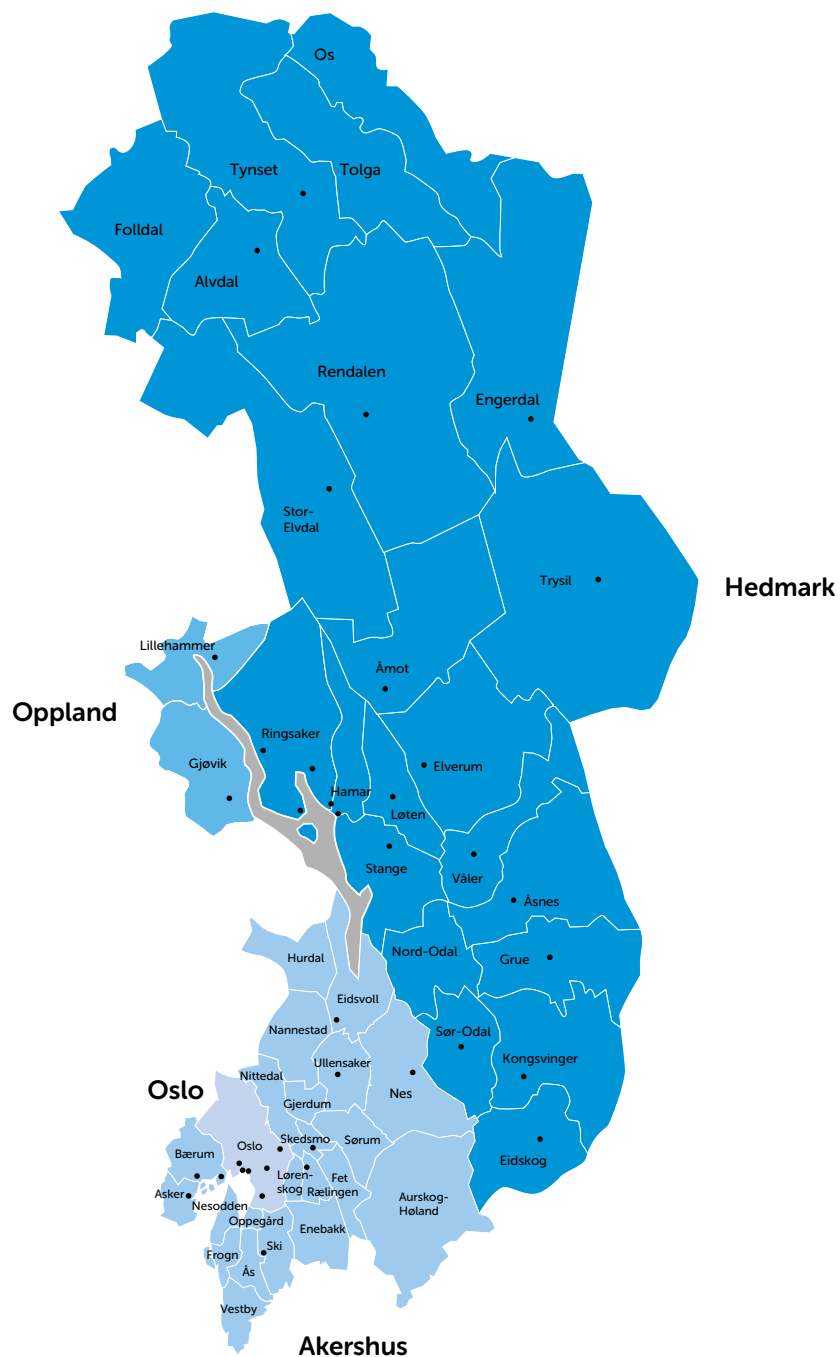
Richard Heiberg
Administrerende direktør
Tel.: +47 902 06 018
richard.heiberg@sb1ostlandet.no

Geir-Egil Bolstad
Finansdirektør
Tel.: +47 918 82 071
geir-egil.bolstad@sb1ostlandet.no

Runar Hauge
IR-kontakt
Tel.: +47 482 95 659
Runar.hauge@sb1ostlandet.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, 2317 Hamar
Postboks 203, 2302 Hamar
Telefon 915 02999

Organisasjonsnummer 920 426 530

sb1ostlandet.no